

2018 M. GRUODŽIO 11 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS (ES) 2018/2001 DĖL SKATINIMO NAUDOTI ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJĄ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 49, 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 20⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO ATITIKTIES LENTELĖ

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (toliau – Direktyva)	Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22 ¹ , 49, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ⁴ straipsniu įstatymo projektas (toliau – AIEĮ projektas)	Direktyvos perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)
21 straipsnis Iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai		
<p>2.Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai pavieniui arba per telkėjus turėtų teisę:</p> <p>a)atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminti, be kita ko, savo asmeniniam vartojimui, kaupti ir parduoti jų iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos perviršį, be kita ko, pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartis, per elektros energijos tiekėjus ir pagal tarpusavio pardavimo sutartis, ir kad jiems nebūtų taikomos:</p> <p>i)elektros energijos, kurią jie vartoja iš tinklo arba į jį tiekia, atžvilgiu diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir mokesčiai bei tinklo mokesčiai, kurie neatspindi išlaidų;</p>	<p>20¹ straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 20¹ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip: „8. Gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų. Tokiu atveju gali būti statomos ir įrengiamos tik naujos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga.“</p> <p>2. Papildyti 20¹ straipsnį 8¹–8² dalimis: „8¹. Asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdantys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas, turi laikytis šių veiklos sąlygų:</p> <p>1) statyti ir įrengti tik naujas atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga;</p> <p>2) atitikti technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą tvarką;</p> <p>3) nustatyti ne didesnę kaip 10 procentų rezervavimo mokestį nuo elektrinės ar jos dalies nuomos mokesčio už visą nuomos sutarties laikotarpį vertės arba nuo elektrinės ar jos dalies rezervavimo ir (ar) pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos galutinės vertės;</p> <p>4) šios dalies 3 punkte nurodytų sutarčių nevykdymo atveju, kai nėra perleidžiama sutartyje nustatyta elektrinė ar jos dalis ne dėl gaminančio vartotojo kaltės, gaminančiam vartotojui išmokėti kompensaciją, apskaičiuojamą rezervavimo mokestį padauginus iš trijų.</p>	Visiškas

<p>ii) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, kuri lieka jų valdose, atžvilgiu diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir bet kokie mokesčiai ar rinkliavos;</p> <p>b) įrengti ir eksploatuoti elektros energijos kaupimo sistemas, sujungtas su įrenginiais, kuriais iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminama elektros energija, vartojama savo reikmėms, netaikant jokių dvigubų mokesčių, įskaitant tinklų mokesčius jų valdose liekančiai elektros energijai;</p> <p>c) išlaikyti savo, kaip galutinių vartotojų, teises ir pareigas;</p> <p>d) gauti atlygį, be kita ko, kai taikytina, pagal paramos schemas, už iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą ir į tinklą tiekiamą elektros energiją, kuris atitinka tos elektros energijos rinkos vertę ir kuriuo gali būti atsižvelgta į ilgalaikę jos vertę tinklui, aplinkai ir visuomenei.</p>	<p>8². Asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdanys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas, turi atitikti šiuos minimalius kriterijus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) asmeniui nėra iškelta nemokumo byla; 2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra; 3) fizinis asmuo ar juridinio asmens vadovas neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo ir (ar) dėl juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų juridinio asmens akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir (ar) įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamo susivienijimo organizavimą arba vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, nusikalstamą bankrotą, mokesčių nesumokėjimą, neteisėtų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar šias veikas atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus; 4) asmeniui ar jo turtui nėra pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės.“ 	
<p>2 straipsnis Terminų apibrėžtys</p> <p>16) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – juridinis asmuo:</p> <p>a) kuris pagal taikytiną nacionalinę teisę grindžiamas atviru ir savanorišku dalyvavimu, yra autonominis ir kurį veiksmingai kontroliuoja akcininkai arba nariai,</p>	<p>7 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai</p> <p><...></p> <p>2. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą ir jį įgijęs, turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <p>1) jo dalyviais yra fiziniai asmenys ir (ar) vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, ir (ar) kiti pelno</p>	<p>Visiškas</p>

<p>esantys netoli atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, kuriuos tas juridinis asmuo nuosavybės teise valdo ir plėtoja; b) kurio akcininkai arba nariai yra fiziniai asmenys, MVI arba vietos valdžios įstaigos, įskaitant savivaldybes; c) kurio pagrindinis tikslas yra ne gauti finansinio pelno, o teikti savo akcininkams arba nariams ar vietos teritorijoms, kuriose jis veikia, aplink</p>	<p>nesiekiantys juridiniai asmenys, ir (ar) savivaldybės, ir (ar) savivaldybės valdomos įmonės ir savivaldybės įstaigos;</p> <p>2) ne mažiau kaip 51 procentas balsų dalyvių susirinkime priklauso šios dalies 1 punkte nurodytiems dalyviams, gyvenantiems ar veikiantiems apskrityje, kurioje planuojama statyti ar įrengti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai bendrijos nuosavybės teise ar kitais teisėtai pagrindais priklausančių valdomą energijos gamybos įrenginį (įrenginius);</p> <p>3) pelno nesiekiančio juridinio asmens steigimo dokumentuose nustatytas pagrindinis tikslas – vystyti vietos bendruomenes, tai yra teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.</p> <p><...>“.</p>	
<p><i>22 straipsnis</i></p> <p>Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos</p>		
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai klientai, visų pirma namų ūkių klientai, turėtų teisę dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje kaip galutiniai klientai išlaikydami savo teises ar pareigas, ir kad jiems nebūtų taikomos nepagrįstos arba diskriminuojančios sąlygos ar procedūros, kurios užkirstų jiems kelią dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje, jei, privačių įmonių atveju, jų dalyvavimas nėra jų pagrindinė komercinė arba profesinė veikla.</p>	<p>7 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai</p> <p>1. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytai veiklai vykdyti pelno nesiekiančiam juridiniam asmeniui, kurio veikla pagrįsta atviru ir savanorišku dalyvių dalyvavimu. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą įgyja leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimo gaminti elektros energiją išdavimo metu, jeigu jis atitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus. Kai pelno nesiekiantis juridinis asmuo siekia įgyti išteklių energijos bendrijos statusą turėdamas leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimą gaminti elektros energiją, jis Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia deklaraciją dėl atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams, kai veiklą planuoja vykdyti elektros energetikos sektoriuje, arba šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymos išdavimo metu, kai veiklą planuoja vykdyti šilumos sektoriuje. Kai Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka. Konkretaus pelno nesiekiančio juridinio asmens veiklą reglamentuojantys įstatymai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai taikomi tiek, kiek tai neprieštarauja šiam įstatymui.</p> <p>2. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>bendrijos statusą ir jį įgijęs, turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <p>1) jo dalyviais yra fiziniai asmenys ir (ar) vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, ir (ar) kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, ir (ar) savivaldybės, ir (ar) savivaldybės valdomos įmonės ir savivaldybės įstaigos;</p> <p>2) ne mažiau kaip 51 procentas balsų dalyvių susirinkime priklauso šios dalies 1 punkte nurodytiems dalyviams, gyvenantiems ar veikiantiems apskrityje, kurioje planuojama statyti ar įrengti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai bendrijos nuosavybės teise ar kitais teisėtai pagrindais priklausančių valdomą energijos gamybos įrenginį (įrenginius);</p> <p>3) pelno nesiekiančio juridinio asmens steigimo dokumentuose nustatytas pagrindinis tikslas – vystyti vietos bendruomenės, tai yra teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.</p> <p><...>.</p>	
<p>2. Valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų teisę:</p> <p>a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminti, vartoti, kaupti ir parduoti, be kita ko, pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis;</p> <p>b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos viduje dalytis atsinaujinančiųjų išteklių energija, kuri gaminama tai atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijai priklausančiuose gamybos vienetuose, laikantis kitų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir išlaikant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos narių, kaip klientų, teises ir pareigas;</p> <p>c) nediskriminacinėmis sąlygomis pateikti į visas tinkamas energijos</p>	<p>7 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai</p> <p><...></p> <p>5. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalyviams ar kitiems vartotojams tiekti nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą šilumą, turi atitikti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir kituose teisės aktuose šilumos tiekėjui nustatytus reikalavimus.</p> <p>6. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalyviams ar kitiems vartotojams parduoti nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją, turi sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir atitikti nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytas sąlygas ir reikalavimus, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatyme įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje. Už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaitoma Elektros energetikos įstatymo 46¹ straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytomis sąlygomis.</p> <p>7. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija turi teisę nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją savo dalyviams parduoti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyta kaina, kuri gali būti lygi nuliui. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai šią elektros energiją naudoja</p>	Visiškas

<p>rinkas tiek tiesiogiai, tiek per tiekėjus.</p>	<p>savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti.</p> <p>8. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija nuosavybės ar kita teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais arba nepriklausomam elektros energijos tiekėjui.</p> <p>9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, ar atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos atitinka šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas. Jeigu atsinaujinančių išteklių energijos bendrija pažeidžia šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalies nuostatas, sprendžiama dėl leidimo gaminti elektros energiją galiojimo sustabdymo ar panaikinimo Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Kai Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai pažeidus šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalies nuostatas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas panaikinamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų priežiūrai <i>mutatis mutandis</i> taikomos Energetikos įstatymo 24¹ ir 36 straipsnių nuostatos.</p> <p><...></p> <p>12. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai bendrijos priklausančių nuosavybės teise valdomų energijos gamybos įrenginių statyba ir eksploatavimas vykdomi vadovaujantis bendraisiais įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais veiklos energetikos sektoriuje leidimų išdavimo, projektavimo ir statybos, teritorijų planavimo, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, aplinkos apsaugos ir kitais susijusiais reikalavimais.</p> <p><...>“.</p>	
<p>4. Valstybės narės sukuria sąlygų sudarymo sistemą, kuria skatinamas ir sudaromos palankesnės sąlygos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų plėtojimui. Pagal tą sistemą užtikrinama, inter alia, kad:</p> <p>a) būtų pašalintos nepagrįstos reguliavimo ir administracinės kliūtys atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms;</p>	<p>7 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai</p> <p><...></p> <p>2. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą ir jį įgijęs, turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <p>1) jo dalyviais yra fiziniai asmenys ir (ar) vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, ir (ar) kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, ir (ar) savivaldybės, ir (ar) savivaldybės valdomos įmonės ir savivaldybės įstaigos;</p> <p>2) ne mažiau kaip 51 procentas balsų dalyvių susirinkime priklauso šios dalies 1 punkte</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>nurodytiems dalyviams, gyvenantiems ar veikiantiems apskrityje, kurioje planuojama statyti ar įrengti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai bendrijos nuosavybės teise ar kitais teisėtai pagrindais priklausanti valdomą energijos gamybos įrenginį (įrenginius);</p> <p>3) pelno nesiekiančio juridinio asmens steigimo dokumentuose nustatytas pagrindinis tikslas – vystyti vietos bendruomenes, tai yra teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.</p> <p><...>“.</p>	
--	---	--